

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/93/2008

PREFERENCJE PARTYJNE W CZERWCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się na początku czerwca¹, udział w nich wzięłoby 53% ankietowanych, o 4 punkty procentowe mniej niż w maju. Od początku roku obserwujemy spadek deklaracji uczestnictwa w wyborach, przy czym w ciągu ostatniego miesiąca jest on największy. Obecnie swój udział w głosowaniu zapowiada niemal taki sam odsetek badanych jak średnio w ciągu sześciu miesięcy przed wyborami z października 2007 roku. W tym miesiącu największy od czasu wyborów odsetek ankietowanych zdecydowanie odrzuca możliwość uczestniczenia w wyborach.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań							
	XI 2007	XII 2007	I 2008	II 2008	III 2008	IV 2008	V 2008	VI 2008
	w procentach							
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	68	65	65	62	61	58	57	53
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	16	14	14	14	15	15	20	18
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	16	22	21	24	25	27	23	29

W czerwcu odnotowaliśmy spadek poparcia dla rządzącej partii. Gdyby wybory odbywały się w tym miesiącu, na PO głosowałoby 45% zadeklarowanych uczestników głosowania, o 4 punkty procentowe mniej niż w maju. To najgorszy wynik PO od czasu wyborów. Nadal jednak sondażowe poparcie dla Platformy jest wyższe od tego, jakie osiągnęła ona faktycznie w wyborach. Utrzymuje się również ogromna przewaga rządzącej partii nad najsilniejszym z ugrupowań opozycyjnych – PiS. W czerwcu chęć poparcia PiS zadeklarowało 19% uczestników głosowania, o 1 punkt procentowy więcej niż miesiąc temu. Także notowania PiS należą do najsłabszych od czasu wyborów i nadal są wyraźnie gorsze

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (217) zrealizowano w dniach 6–9 czerwca 2008 roku na liczącej 1107 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

od osiągniętych faktycznie w wyborach. Na trzecim miejscu naszego rankingu znalazło się SLD, popierane przez 6% zadeklarowanych uczestników wyborów. Po raz pierwszy od czasu zerwania koalicji LiD, nieznacznie zyskało SLD, nadal jednak jest to wynik odbiegający od uzyskanego 21 października 2007 roku. Niewielkie (oscylujące na granicy wyborczego progu), ale dość stabilne jest poparcie dla drugiej z rządzących partii – PSL. W czerwcu ludowców poparłoby 5% potencjalnych uczestników głosowania, również w przypadku tego ugrupowania to wynik gorszy niż ten, jaki PSL osiągnęło w wyborach.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach**							
	XI 2007	XII 2007	I 2008	II 2008	III 2008	IV 2008	V 2008	VI 2008
	w procentach							
Platforma Obywatelska RP	47	50	53	48	49	49	49	45
Prawo i Sprawiedliwość	25	22	21	19	22	18	18	19
SLD/ Lewica i Demokraci	8*	8*	7*	9*	5*	5	5	6
Polskie Stronnictwo Ludowe	8	7	6	5	4	4	5	5
Partia Kobiet	0	1	1	1	2	2	2	2
KPEiR	0	1	2	1	2	1	1	2
Samoobrona RP	1	2	1	1	0	1	1	2
Liga Polskich Rodzin	1	1	1	2	2	2	1	1
SdPi	-	-	-	-	-	1	1	1
UP	-	-	-	-	-	1	1	1
UPR	0	0	1	0	0	1	0	1
Inne	0	1	0	1	1	0	0	1
Trudno powiedzieć	9	7	7	11	13	14	13	14
N=	587	559	578	704	732	635	638	590
* Deklaracje poparcia dla koalicji Lewica i Demokraci (SLD + SdPi + UP + PD)								
** Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach								

Pozostałym ugrupowaniom nie udało się umieścić swoich przedstawicieli w parlamencie. Po 2% zwolenników mają Partia Kobiet, KPEiR oraz Samoobrona. W czerwcowym sondażu swoją obecność na scenie politycznej potwierdziły jeszcze LPR, SdPi, UP i UPR.

Od marca nie zmienia się odsetek wyborców mających zamiar wziąć udział w wyborach parlamentarnych, jednak niepotrafiących się zdecydować, którą partię poprzeć. W czerwcu 14% potencjalnych uczestników głosowania zadeklarowało, że nie wie, na którą partię oddałoby głos.

W tym miesiącu odnotowaliśmy spadek zainteresowania Polaków życiem politycznym i uczestniczeniem w wyborach parlamentarnych. Deklaracje udziału w ewentualnym głosowaniu powróciły do średnich wartości uzyskiwanych przed wyborami z października 2007 roku. Można zatem wnioskować, że dopiero teraz, po niemal ośmiu miesiącach, zakończył się okres wzmożonego zainteresowania polityką, wywołanego konkurencyjną walką wyborczą między PO a PiS.

W tym miesiącu notujemy także spadek poparcia dla partii rządzącej – PO. Czerwcowy wynik tego ugrupowania jest najgorszy od czasu wyborów. Minimalnie poprawiły się natomiast notowania opozycji – PiS i SLD. Różnice te nic jednak nie zmieniły w układzie sił na scenie politycznej. PO ma nadal wyższe poparcie niż w dniu wyborów – partię tę popiera ponad połowa Polaków wybierających się na wybory i mających sprecyzowane sympatie polityczne. Pozostałe ugrupowania, łącznie z koalicyjnym PSL, mają mniej zwolenników niż w październiku 2007 roku.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	53	18	29	1107
Płeć				
Mężczyźni	60	18	23	527
Kobiety	47	18	34	580
Wiek				
18-24 lata	51	21	29	162
25-34	54	20	26	203
35-44	53	17	30	159
45-54	57	16	27	205
55-64	56	15	29	177
65 lat i więcej	49	19	32	201
Miejsce zamieszkania				
Wieś	43	21	36	414
Miasto do 20 tys.	57	19	24	152
20-100 tys.	56	14	30	214
101-500 tys.	60	17	23	173
501 tys.i więcej mieszk.	67	16	17	154
Wykształcenie				
Podstawowe	37	20	43	293
Zasadnicze zawodowe	47	20	33	285
Średnie	61	17	22	374
Wyższe	78	13	9	155
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	81	12	7	84
Prac.umysł.niż.szczebła	69	15	16	103
Pracownicy fiz.- umysł.	43	28	29	99
Robotnicy wykwalifikowani	55	16	28	117
Robotnicy niewykwalifik.	32	26	42	60
Rolnicy	54	21	25	59
Pracujący na własny rach.	78	6	16	34
Bierni zawodowo				
Renciści	45	17	38	70
Emeryci	51	17	32	255
Uczniowie i studenci	58	15	28	91
Bezrobotni	34	24	42	75
Gospodynie domowe i inni	45	16	39	60
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	61	18	21	160
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	57	29	14	106
sekt. pryw. poza rolnict.	61	12	27	233
prywatnym gosp. rolnym	47	26	27	62
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	36	22	42	54
301-500	53	15	33	108
501-900	54	15	31	192
901-1200	61	18	21	118
Powyżej 1200 zł	69	14	17	161
Ocena własnych war. mater.				
Złe	41	19	40	233
Średnie	52	19	28	467
Dobre	62	16	22	407
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	58	9	33	64
Raz w tygodniu	55	19	25	567
1-2 razy w miesiącu	51	19	30	165
Kilka razy w roku	47	17	36	214
W ogóle nie uczestniczy	55	19	26	97
Poglądy polityczne				
Lewica	65	10	25	126
Centrum	50	22	28	313
Prawica	69	14	16	367
Trudno powiedzieć	33	22	45	300

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	KPEiR	LPR	Partia Demokra- tyczna	Partia Kobiet	PO RP	PPP	PSL	Prawica Rzeczypos- politej	PiS
Ogółem	2	1	0	2	45	0	5	0	19
Płeć									
Mężczyźni	2	0	0	0	49	0	6	0	21
Kobiety	3	2	0	3	40	1	4	0	17
Wiek									
18-24 lata	0	0	0	1	63	0	1	0	12
25-34	0	2	1	2	54	0	5	0	16
35-44	1	1	0	2	57	0	2	0	20
45-54	1	1	1	3	35	2	6	0	23
55-64	6	1	0	1	39	0	9	1	18
65 lat i więcej	6	1	0	1	26	0	6	0	27
Miejsce zamieszkania									
Wieś	2	1	1	2	35	0	13	0	18
Miasto do 20 tys.	2	0	0	2	40	1	7	1	24
20-100 tys.	2	2	0	2	49	0	0	0	19
101-500 tys.	3	2	0	2	60	0	1	0	14
501 tys.i więcej mieszk.	1	1	0	0	45	1	0	0	24
Wykształcenie									
Podstawowe	5	1	0	2	38	0	7	0	21
Zasadnicze zawodowe	4	2	1	1	34	1	6	0	21
Średnie	1	0	0	1	48	0	5	0	18
Wyższe	0	1	0	3	58	1	1	0	19
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	0	1	0	2	66	1	1	0	13
Prac.umysł.niż.szczebla	0	0	0	3	58	0	1	0	22
Pracownicy fiz.- umysł.	0	3	0	4	45	0	2	0	22
Robotnicy wykwalifikowani	0	1	2	0	46	1	7	0	18
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	7	41	0	6	0	22
Rolnicy	3	0	0	0	27	0	24	0	11
Pracujący na własny rach.	0	0	0	0	39	0	6	0	21
Bierni zawodowo									
Renciści	13	0	0	0	36	0	14	3	16
Emeryci	4	2	0	1	28	0	4	0	26
Uczniowie i studenci	0	0	0	0	58	0	2	0	12
Bezrobotni	6	5	0	0	45	0	4	0	18
Gospodynie domowe i inni	3	0	3	8	46	0	0	0	18
Pracuje w:									
inst. państw., publicznej	0	1	1	5	55	1	3	0	20
spółce właścicieli									
prywatnych i państwa	0	2	0	0	43	2	3	0	12
sekt. pryw. poza rolnict.	0	1	0	1	56	0	4	0	20
prywatnym gosp. rolnym	3	0	0	0	32	0	25	0	12
Dochody na jedną osobę									
Do 300 zł	12	0	0	0	32	0	0	0	18
301-500	1	2	0	0	38	2	5	0	23
501-900	4	2	1	4	38	0	8	1	22
901-1200	1	0	0	2	46	0	6	0	21
Powyżej 1200 zł	0	0	1	2	57	0	1	0	17
Ocena własnych war. mater.									
Złe	8	1	0	0	37	1	2	0	23
Średnie	2	1	0	2	37	0	7	0	23
Dobre	0	1	0	2	55	0	4	0	14
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	5	0	0	2	28	0	0	3	37
Raz w tygodniu	2	1	0	2	41	0	7	0	21
1-2 razy w miesiącu	4	1	0	2	51	0	5	0	17
Kilka razy w roku	2	1	1	1	49	1	2	0	16
W ogóle nie uczestniczy	2	0	0	2	64	0	3	0	8
Poglądy polityczne									
Lewica	2	2	1	2	32	0	8	0	6
Centrum	2	2	1	1	50	1	8	0	14
Prawica	1	0	0	0	50	0	3	0	31
Trudno powiedzieć	6	1	0	6	34	0	4	0	8

(continued)

Tabela 2 cd.

(%)

	Samoobrona	SdPl	SLD	UPR	UP	Inne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	2	1	6	1	1	1	14	590
Płeć								
Mężczyźni	2	0	6	1	1	1	10	315
Kobiety	1	1	5	0	2	1	19	275
Wiek								
18-24 lata	3	0	1	1	2	1	15	81
25-34	2	3	2	1	0	1	12	109
35-44	0	0	4	0	3	0	9	84
45-54	2	0	8	1	2	2	15	117
55-64	1	1	10	0	1	0	13	99
65 lat i więcej	2	1	9	0	0	1	21	99
Miejsce zamieszkania								
Wieś	4	0	4	0	1	1	17	177
Miasto do 20 tys.	0	1	5	0	1	1	16	87
20-100 tys.	1	0	8	1	1	1	14	120
101-500 tys.	1	0	6	0	0	1	9	104
501 tys.i więcej mieszk.	0	3	7	2	3	1	12	102
Wykształcenie								
Podstawowe	3	0	2	0	0	1	19	107
Zasadnicze zawodowe	3	1	9	0	4	0	14	135
Średnie	1	0	7	2	1	2	14	228
Wyższe	0	3	3	0	1	1	9	120
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	2	4	0	1	0	8	69
Prac.umysł.niż.szczebła	0	2	3	2	0	3	6	71
Pracownicy fiz.- umysł.	0	0	6	6	0	5	7	42
Robotnicy wykwalifikowani	4	0	6	0	2	0	12	65
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	10	0	0	0	14	19
Rolnicy	8	0	0	0	0	0	27	31
Pracujący na własny rach.	0	0	9	0	4	4	17	26
Bierni zawodowo								
Renciści	2	0	5	0	0	0	11	32
Emeryci	1	1	11	0	0	1	20	131
Uczniowie i studenci	2	0	2	0	3	0	21	52
Bezrobotni	5	0	0	0	8	0	10	26
Gospodynie domowe i inni	0	0	7	0	3	0	11	27
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	0	0	5	0	1	0	9	97
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	2	3	8	6	2	2	17	60
sekt. pryw. poza rolnict.	0	1	5	0	1	3	8	141
prywatnym gosp. rolnym	6	0	0	0	0	0	22	29
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	0	0	0	0	15	0	23	19
301-500	0	0	8	0	5	4	11	57
501-900	2	0	4	1	0	1	13	104
901-1200	3	0	7	2	0	0	12	71
Powyżej 1200 zł	0	1	9	0	0	1	10	111
Ocena własnych war. mater.								
Złe	1	1	4	1	2	1	17	94
Średnie	3	0	5	1	0	1	16	244
Dobre	0	1	7	0	2	1	11	251
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	2	0	12	0	0	5	6	37
Raz w tygodniu	2	0	3	0	2	0	19	313
1-2 razy w miesiącu	0	2	5	0	0	1	13	84
Kilka razy w roku	1	1	12	1	0	2	9	101
W ogóle nie uczestniczy	2	1	9	2	4	0	3	54
Poglądy polityczne								
Lewica	0	3	35	0	0	4	5	81
Centrum	2	1	3	0	0	1	15	156
Prawica	2	0	1	1	1	0	9	253
Trudno powiedzieć	2	0	0	1	4	1	32	99